

A Miniszterelnökség fejlesztéspolitikáért felelős államtitkársága önálló szekciót tartott a fejlesztéspolitikáról, melynek keretében ismertették a nemrégiben elfogadott partnerségi megállapodás legfőbb kormányzati eredményeit, az új időszakban bevezetni tervezett újításokat és összefoglalták a 2007-13-as forrásle hívási eredményeket is.

A Miniszterelnökség által vezetett fejlesztéspolitikai szekcióban elsőként **Zsigmondné dr. Vitályos Eszter Zsuzsanna**, a Miniszterelnökség európai uniós fejlesztésekért felelős államtitkára ismertette a 2014-20-as időszakkal kapcsolatos kormányzati elvárásokat és az ennek érdekében megtett jelentős intézkedéseket. Elmondta, hogy a Bizottság által 2014. augusztus 29. napján elfogadott partnerségi megállapodásban több mint 25 milliárd euró támogatásról állapodott meg a Bizottság a magyar kormánnyal, ami a hozzá szükséges hazai költségvetési forrásokkal együtt több mint 8700 milliárd forintnyi fejlesztésnek biztosít majd forrást 2014 és 2020 között. Az új időszak tervezésének vezérfonala az volt, hogy az uniós forrásokat egy fenntartható, magas hozzá adott értékű termelésre és a foglalkoztatás bővítésére épülő gazdasági növekedés elérésének szolgálatába állítsa Magyarország. A 2007-13-as, most záruló költségvetési ciklus kapcsán ismertette, hogy minden okunk megvan abban bízni, hogy az utolsó forintig minden forrást le tudunk hívni és ennek alátámasztásául elmondta, hogy az idei évi, önmagában is kimagasló 2000 milliárdos célértékhez képest jelenleg 101%-on áll a kifizetések mértéke. Csak az idei évben 1075,72 milliárd forintot fizetett ki az intézményrendszer a kedvezményezetteknek, a teljes ciklusban pedig a pályázókhoz már több mint 6100 milliárd forint jutott el. Ismertetésre került azt, hogy milyen kormányzati megfontolások álltak a fejlesztéspolitika intézményrendszerének átalakítása mögött, és hogy ettől egy pályázóbarát, ügyfélközpontú, egyszerű, gyors, átlátható, befolyás-mentes, költségtakarékos és hatékony forráselosztó rendszert várnak. A fejlesztéspolitikai kormányzat céljának az ügyfélközpontú, szolgáltató állami attitűdöt nevezte meg.

Dányi Gábor az európai uniós fejlesztések koordinációjáért felelős helyettes államtitkár rendkívül érdekes előadást tartott az Európai Bizottság által nemrégiben jóváhagyott Partnerségi Megállapodásról, az annak tárgyalása során elért magyar sikerekről és kompromisszumokról, és ismertette az operatív programok elfogadásához vezető menetrendet is.

A helyettes államtitkár jelezte, hogy a Miniszterelnökség célja, hogy október második felében be tudjuk nyújtani a végleges Operatív Programokat a Bizottságnak, és azokat fogadja el Brüsszel az év végéig. Ebből következően tehát ősszel lehet már néhány pályázati felhívás (elfogadott OP-k nélkül is), de mivel ezeket egyelőre csak nemzeti költségvetési kockázatra lehet meghirdetni, így az igazi "pályázati roham" majd csak téltől várható.

Eredményként értékelte azt, hogy az élelmiszeripari feldolgozás támogatása meg lett engedve a Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Programból is (GINOP), igaz legfeljebb 300 milliárd forintig. Az eredmény tehát az, hogy azok a cégek is pályázhatnak mezőgazdasági feldolgozóipari fejlesztésekre, amelyek árbevételén belül 50% alatti a tényleges mezőgazdasági tevékenységhez köthető bevétel. Szintén siker, hogy a TEN-T hálózaton kívüli (IKOP-ból ráhordó) utak és helyi utak (TOP-ból) is támogathatók lesznek 2014-2020-ban, azaz például a megyeszékhelyek elérhetősége is jelentősen javul a brüsszeli engedmény hatására.

A kkv-k támogathatósága kapcsán beszámolt egy kemény vitáról, amit a Bizottsággal folytatott a kormány, és amelynek eredménye, hogy engedélyezett maradt a vissza nem térítendő támogatás is, de azért figyelmeztetett, hogy jelentősen változó környezetre kell felkészülni. A magyar félnek sikerült meggyőznie a Bizottságot arról, hogy magyar kkv-k tőkeellátottsága miatt maradjon meg a vissza nem térítendő támogatás lehetősége, végül aztán az lett a kompromisszum, hogy kombinált termékek lesznek. Így tehát olyan hitelkonstrukciókra kell számítani, amelynek egy részét nem kell visszafizetni.

Kompromisszumot kellett viszont kötni a Bizottsággal abban a kérdésben, hogy a jövőben a kereskedelmi szálláshelyek és wellness létesítmények kizárólag visszatérítendő támogatásban részesülhetnek, ennek ellenére is sikerült elérni azonban, hogy a turisztikai fejlesztések önálló prioritást és mintegy 100 milliárd forintos forrást kapjanak a GINOP keretében.

Pichler Balázs főosztályvezető-helyettes a 2007–2013-as programok forrás-felhasználási helyzetét mutatta be. Elmondta, hogy a 2007-2013-as időszakban rendelkezésre álló uniós forrás összege hazai társfinanszírozással együtt összesen 29,3 milliárd euró. A Nemzeti Stratégiai Referenciakeret alapján eddig az operatív programok átlagát tekintve Magyarország 110%-os kötelezettségvállalásai szinten áll, vagyis túlvállalásokat tett. Összesen a teljes kerethez képest 71%-on áll a kifizetés, és azokat több mint 60%-ban

sikerült már az Európai Bizottsággal is elszámolni. A kifizetések tekintetében a regionális programok és a végrehajtási operatív program áll a legjobban és azok bizottsági elszámolásával. A kifizetett támogatások nagysága 2013. év augusztusát alapul véve 195%-os növekedést mutat. Míg hazánk 2013 augusztusában átlagosan 18,5 Mrd Ft-ot tudott kifizetni hetente, idén augusztusban ez a szám már 35,9 Mrd Ft. A Visegrádi négyek, valamint Bulgária és Románia tekintetében Magyarország összesítve a 2. helyen szerepel a keret lehívás százalékos nagyságában.

Jablonszky György osztályvezető előadásában rámutatott, hogy milyen kiemelkedő költségvetési hatása van az uniós támogatásoknak a magyar gazdaságra. Éves átlagban a kohéziós források Magyarország GDP-jének 3%-át teszi ki. Elmondta, hogy a 2007-2013-as időszakban befogadott számlatételek értéke 5778 Mrd Ft, mely magában foglalja az uniós hozzájárulást, a hazai társfinanszírozást és a kedvezményezetti saját erőt is. A számlatételek közel fele for-profit vállalatok, közel harmada önkormányzatok, 20 százaléka a központi költségvetés és csupán hat százaléka a non-profit szektor tulajdonában van. A kohéziós fejlesztésekhez kapcsolódó közvetlen költségvetési hatás nagysága összesen a 4 tulajdonosi kört figyelembe véve 1180 Mrd Ft, vagyis a kohéziós politika megvalósításának közvetlen költségvetési egyenlege egyértelműen pozitív. A közvetlen költségvetési hatás 90%-a az előző időszak hét évét figyelembe véve az utolsó négy évben jelentkezett. A pályázati rendszer fokozatos felfutásának következtében az időszak második felében jelentkeztek markánsabb költségvetési hatások. A szállítók közül leginkább az építőipar alágazataiban tevékenykedők járultak hozzá a költségvetési hatásokhoz.

Marjánovity Anita, a Miniszterelnökség Monitoring és Értékelési Főosztályának osztályvezetője tartott előadást a programértékelésnek a kohéziós politikában betöltött szerepéről. Ismertette az értékelési tevékenység elsődleges célját, tehát a fejlesztéspolitikai beavatkozások megítélését a beavatkozási logika, a forrásfelhasználás hatékonysága, valamint az elért eredmények és hatások szempontjából.

Ezt követően vázolta röviden az eredményesség mérésének másik két eszköze: a monitoring és az ellenőrzés (audit) kapcsolatát az értékeléssel.

Az előadó ismertette, hogy Magyarországon 2007 óta működik programértékelési rendszer, mely az EU28 szinten is egyedülállónak minősül, s mely révén szerzett megállapítások, ajánlások komoly segítséget nyújtottak s nyújtanak a programok tervezéséhez és végrehajtásához egyaránt.

Előadásában jelezte továbbá, hogy a 2014-2020 közötti időszakban uniós jogszabályok írják elő program szinten az előzetes értékelések kötelező alkalmazását. A készülő hazai végrehajtási jogszabály pedig még ennél is tovább megy: az egyes pályázati felhívások tekintetében is rendszerbe építik az értékelést, amely alapján minden egyes felhívás tekintetében vizsgálatra kerülnek a következő szempontok: konzisztencia, a külső, belső koherencia, a stratégiai megfelelés vizsgálatának, az erőforrás-allokáció, az EU 2020-hoz való hozzájárulás és az indikátorok.

Hajdu Szilvia, a Miniszterelnökség Monitoring és Értékelési Főosztályának osztályvezetője röviden ismertette a 2014-2020-as időszakra vonatkozó uniós végrehajtási jogszabályok eredményorientált végrehajtást célzó újdonságát - a szabályozási eszközöket, melyek a következők: az eredmény-monitoring, a hatásértékelés, a teljesítmény keretrendszer, a közös indikátorok, az ex-ante kondicionalitások és a makrokondicionalitás.

Az eredményorientált végrehajtás elvének megfelelően a monitoring célja, hogy a fenti erős uniós szabályozási elemek segítségével a végrehajtás figyelmét a források abszorpciójáról a támogatásokkal elért eredmény irányába tolja el.

Az előadó felhívta a figyelmet, hogy az operatív programokban elsődlegesen a tervezett intézkedések és az eredmények közötti logikai kapcsolatot kell bemutatni, és az eredményekhez konkrét, már rendelkezésre álló, bázisértékkel rendelkező eredményindikátorokat kell rendelni.

Jelezte továbbá, hogy az operatív programok (OP) elfogadásával adottnak tekinthető a beavatkozási logika vagyis az output-eredmény kapcsolatot, ezért az lesz mérve, hogy a tervezett outputok teljesülnek-e, hiszen ekkor a feltételezett eredmény is megvalósul majd a tervezési logika alapján. Ezért OP prioritások szintjén output indikátorok meghatározására kerül sor a tervezés során, a hozzájuk tartozó 2018-as mérőföldkövel és 2023-as célértékkel. Érdemi súlya pedig azáltal lett ezeknek az indikátoroknak, hogy azok meghatározott szinten történő teljesülése esetén juthat csak a tagállam 2019-ben hozzá az ún. teljesítménytartalékhoz, amely a források 6 %-a.

Szintén súlyos szankciót eredményezhet, ha a Bizottság által egységesen meghatározott ún. előzetes feltételeket nem teljesíti egy tagállam, ebben az esetben ugyanis a tématerületet érintő prioritásokat fel is függesztheti.

Ugyanilyen súlyos következménnyel fenyeget, ha a Bizottság szerint valamelyik ország specifikus ajánlás végrehajtásához források átcsoportosítására lenne szükség, de ezt a tagállam nem vagy nem megfelelő mértékben teszi meg. Vagyis a felfüggesztés veszélye ebben az esetben is fennáll.

Végül, kiemelte, hogy a magyar gyakorlatban olyan indikátorok kerülnek majd meghatározására, melyek statisztikailag mérhető adatok, így általuk objektívan mérhető lesz majd az eredményesség.

Dr. Császár Dániel közbeszerzési felügyeletért felelős helyettes államtitkár a közbeszerzések uniós ellenőrzésének rendszeréről beszélt, valamint ismertette a kormányzati célokat egy új közbeszerzési rendszer kapcsán is. Elmondta, hogy a 2014-es új kormányzati struktúra következtében a korábban széttagolt rendszer mára egységesedett és az általa felügyelt helyettes államtitkárság látja el a hazai és az uniós forrásból finanszírozott közbeszerzések jogszabályi ellenőrzési feladatait is.

A Kormány nagy hangsúlyt fektet a közbeszerzések szigorú ellenőrzésére, melynek célja az uniós források felhasználásának biztosítása, a forrásvesztés elkerülése, másrészt pedig a hazai közpénzek felelős és szabályos elköltésének biztosítása

Az új közbeszerzési politika kialakítása során a hazai vállalkozások és a kis- és középvállalkozói szektor helyzetbe hozása a cél. Kevesebb adminisztratív teherrel járó, rugalmasabb, egyszerűbb, gyorsabb eljárások kereteiben kívánják azt az új szemléletet jogszabályba ültetni, hogy ne a legalacsonyabb ár döntsön, hanem figyelemmel kell lenni a fenntarthatóságra, a teljes életciklus költségeire, amellet, hogy a minőség garantálása és felelősség erősítése is jogszabályi szinten jelenne meg. A javaslatokról folyamatos egyeztetések folynak a kamarákkal és szakmai szervezetekkel.

Összefoglalóan átfogó betekintést kaptunk a 2014-20-as időszak tartalmi és eljárási kérdéseibe, és a jelenlegi időszak helyzetjelentése is megtörtént.

